

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2013. január–december

Tartalom

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok	1
Ágazati teljesítmények	1
Társadalmi és jövedelmi folyamatok	2

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok

- A globális konjunktúrát 2013-ban a visszafogott növekedés jellemezte. A Nemzetközi Valutaalap legfrissebb becslése szerint a **globális gazdaság** teljesítménye – a 2012. évi 3,1%-os növekedést követően – 2013-ban 3,0%-kal bővült a megelőző évhez képest.
- 2013-ban az **Egyesült Államok** gazdasági teljesítménye 1,9, **Kínáé** 7,7, **Japáné** 1,6%-kal bővült a 2012. évi szinthez viszonyítva.
- Az előzetes adatok alapján 2013-ban az **Európai Unió (EU-27)** tagországainak együttes teljesítménye gyakorlatilag stagnált (+0,1%) az egy évvel korábbihoz képest. Az unió legnagyobb nemzetgazdasága, Németország teljesítménye 0,4%-kal bővült.
- Hazánk bruttó hazai terméke 2013 IV. negyedévében** 2,7%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest. 2013-ban összességében 1,1%-kal bővült a gazdasági teljesítmény. Utóbbi mutatójával hazánk az európai országok rangsorában a középmezőnyben helyezkedik el.
- A **nemzetgazdasági beruházások** csökkenő tendenciája megállt, és növekedésbe fordult: 2013 IV. negyedévében 15, az év egészében 7,2%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.
- Az előzetes **külkereskedelmi** adatok alapján a **január–decemberi** időszak egészében az export euróértéke 2,5, az importé 1,8%-kal bővült, ezen belül decemberben 9,5, illetve 6,9%-kal.
- A **külkereskedelmi mérleg** 2013-ban 7272 millió euró többlettel zárt, 617 millió euróval többel, mint egy évvel korábban.
- 2013 január–novemberében** a kivitel és a behozatal **volumene** közel azonos mértékben, 4,5, illetve 4,4%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest.
- A részletesen feldolgozott első tizenegy havi adatok alapján Magyarország uniós exportjának volumene 3,7, az importé 4,3%-kal növekedett, az Európai Unióon kívüli országokba irányuló kiviteli volumen 6,8, a behozatali 4,6%-kal bővült az előző évihez képest.
- Az **áruforgócsoportok** közül a forgalom mindkét irányában a legjelentősebb súlyt képviselő gépek és szállítóeszközök kiviteli volumene 4,7, a behozatalé 3,6%-kal növekedett, a szintén jelentős súlyú feldolgozott termékek exportvolumene 7,0, az importé 6,7%-kal bővült az egy évvel korábbi szinthez képest.
- Az év első tizenegy hónapjában a **külkereskedelmi forgalom forintban mért árszínvonala** az exportban 0,2, az importban 0,7%-kal csökkent, így a cserearány 0,5%-kal javult.
- Az **államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** – a Nemzetgazdasági Minisztérium adatai alapján – **2013-ban** 929 milliárd forint volt, 331 milliárd forinttal több, mint 2012-ben. A mérleg romlásához hozzájárult, hogy több, korábban

önkormányzati feladatot 2013-ban már az államháztartás központi alrendszeréből finanszíroztak. **2014. januárban** a deficit 75 milliárd forintot tett ki, ami az egyenleg 73 milliárd forintos romlását jelenti az egy évvel korábbihoz képest.

- A Magyar Nemzeti Bank előzetes adatai szerint 2013 végén a **háztartások bruttó pénzügyi vagyona** 29,9 billió forint volt, 5,9%-kal több az egy évvel korábbiánál. A tartozások 9,0 billió forintot, a 2012 végénél 6,1%-kal kevesebbet tettek ki. A két tényező különbségeként előálló nettó pénzügyi vagyon 20,9 billió forint volt, 12%-kal több az egy évvel korábbiánál. A tartozások oldalán megjelenő **devizahitelek** december végi állományi értéke (4,4 billió forint) 11%-kal maradt el az egy évvel korábbitól. A **háztartások nettó finanszírozási képessége** 2013-ban 1538 milliárd forint volt, ami a GDP 5,3%-ának felelt meg.

Ágazati teljesítmények

- A **mezőgazdaság bruttó hozzáadott értéke** 2013-ban előző évi áron 33, folyó áron 7%-kal emelkedett, a **munkaerő-felhasználás** azonban az előzetes adatok szerint 1%-kal elmaradt az előző évhez viszonyítva. A termelési tényezők jövedelme 9, a vállalkozói jövedelem 13%-kal emelkedett, így a **munkaerő hatékonysága**, azaz a termelési tényezők munkaerőegységre jutó reáljövedelme 6%-kal emelkedett.
- A **mezőgazdaság kibocsátásának** volumene 12, értéke – folyó alapon – 4,2%-kal nőtt, az árak 7,3%-os csökkenése mellett. Az ágazat eredményének növekedése alapvetően a **növénytermesztési termékek** volumenének 2012. évinél több mint ötödével nagyobb emelkedésével függ össze, melyet az árak 14%-os csökkenése kísért.
- Az év eleji csapadékos, majd a nyári száraz időjárás a **növénytermesztés eredményeit** összességében kedvezően befolyásolta. Gabonából a 2012. évinél 1,8%-kal nagyobb területen (2809 ezer hektáron) 30%-kal több (13 millió 527 ezer tonna) termett. A **termésátlagok** nőttek, legnagyobb mértékben a rozsé (36%), a kukoricáé (34%) és a búzáé (24%).
- A 2013. decemberi összeírás adatai szerint az **állatállomány** a szarvasmarhák (1,6%), a juhok (4,4%) és a ludak (38,6%) esetében nőtt, míg a sertések (1,8%), a tyúkok (4,9%) és a pulykák (9,8%) esetében csökkent az egy évvel korábbihoz képest.
- A **mezőgazdasági termékek felvásárlása** 2013-ban 6,9%-kal nőtt. Az élő állatok és állati termékek értékesítése 2,0%-kal csökkent, a növénytermesztési és kertészeti termékeké 17%-kal emelkedett.
- A mezőgazdasági termékek **termelőiár-szintje** – a 2010 óta tartó emelkedés után – 2013-ban 7,8%-kal csökkent az előző évhez viszonyítva. Az **élő állatok és állati termékek** árai 2010 óta folyamatosan emelkedtek, és ez a trend 2013-ban sem változott, az árak 3,4%-kal magasabbak voltak az előző évinél. A **növénytermesztési és kertészeti termékek** árnövekedése a 2010. évi 28% után egyre kisebb mértékű volt, majd 2013-ban 14%-os csökkenésbe váltott.
- A **mezőgazdasági ráfordítások árszínvonala** az előző évinél (6,8%) kisebb mértékben, 2,1%-kal nőtt. Mivel azonban a termelői árak 7,8%-kal csökkentek, az agrároróló nyílt (90,3%). A folyó termelőfelhasználás árszínvonala 2,2, a mezőgazdasági beruházásoké 1,6%-kal emelkedett.

- Az **ipari termelés volumene** 2013. évben 1,4%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A termelés volumene az I. negyedévben még 3,7%-kal elmaradt az egy évvel korábitól, a II. negyedévben azonban növekedésbe fordult, a bővülés üteme negyedévről negyedévre gyorsult. A külpiaci értékesítés volumene 4,9%-kal meghaladta az egy évvel korábit, ugyanakkor a hazai eladásoké 1,8%-kal elmaradt attól.
- Az ipari kibocsátás több mint kilenctizedét előállító **feldolgozóipar alágai** közül továbbra is a legnagyobb részesedésű járműgyártás az ipar húzóereje, 2013-ban volumene 19%-kal haladta meg az egy évvel korábit, ugyanakkor a másik jelentős részesedésű ágban, a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásában 12,3%-os visszaesés volt. Az élelmiszeripar termelési volumene gyakorlatilag az előző év szintjén maradt (-0,3%), ami a hazai értékesítés mérséklődésével (1,9%) függ össze, a kisebb arányú exportértékesítés 5,7%-kal nőtt.
- A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozások körében az **egy alkalmazásban állóra jutó ipari termelés** éves szinten 0,8%-kal nőtt, ami 0,6%-os létszámnövekedés mellett következett be.
- 2013. év végén a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok összes **rendelésállományának** volumene 12,8%-kal magasabb volt az egy évvel korábinál. Decemberben az **új rendelések** volumene kiugróan, 85%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest, aminek hátterében egy hosszabb időszakra vonatkozó, egyszeri új exportmegrendelés áll.
- Az **ipari termelői árak** 2013-ban 0,7%-kal emelkedtek az előző évhez képest. A belföldi értékesítés árai 0,5%-kal mérséklődtek, elsősorban az energiaszektorban történt árszínvonal-csökkenés következtében (3,0%), miközben a feldolgozóiparban 1,1%-kal nőttek az árak. A külpiaci értékesítés árai 1,5%-kal emelkedtek egy év alatt.
- Az **építőipari termelés volumene** éves szinten 9,6%-kal nőtt az egy évvel korábbi alacsony bázishoz képest. Az épületek építése 10,4, az egyéb építményeké 8,6%-kal bővült. Az **új építőipari szerződések volumene** 30%-kal haladta meg az egy évvel korábit. Az építőipari vállalkozások **szerződésállományának volumene** december végén 65%-kal magasabb volt, mint egy évvel korábban. Az **építőipar termelői árai** 1,9%-kal emelkedtek az előző évi szinthez képest.
- Tovább folytatódott a **lakásépítés** 2008 óta tartó csökkenése. 2013-ban 7293 új lakást építettek, 31%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Az építésügyi szakhatóságok 7536 **lakás építésére adtak ki engedélyt**, ami 29%-os csökkenést jelent a 2012. évihez képest. Az **építetőkör** összetételét továbbra is a természetes személyek dominanciája jellemzi, bár a vállalkozások által épített lakások aránya emelkedett. Budapesten – néhány nagyobb beruházás befejezésének következtében – a lakásépítés növekedett, a lakások kétharmadát vállalkozók építették. A használatba vett lakások **átlagos alapterülete** 101 m² volt, ez 6 m²-rel kevesebb, mint egy évvel korábban, ami a 100 m² feletti lakások arányának csökkenéséből adódott. Éves szinten 1251 **lakás szűnt meg**, 43%-kal kevesebb, mint 2012-ben.
- A szolgáltató ágazatok közül a **kiskereskedelmi forgalom** volumene az év kétharmad részében meghaladta az előző év azonos időszakit. 2013 utolsó hónapjában 2,3, az év egészében 0,9%-kal emelkedtek az eladások. Az összforgalom 46%-át kitevő élelmiszer-vásárlások 0,4%-kal nőttek, miközben a trafikrendszer bevezetésével jelentős átrendeződés történt a forgalom megoszlásában. A nem élelmiszer-vásárlások 0,8%-kal emelkedtek, ezen belül a textil-, ruházati és lábbeli-kiskereskedelem eladásai 4,6%-kal nőttek, miközben a legnagyobb visszaesést a könyv-, számítástechnika- és egyébipar-cikk-üzletek szenvedték el (3,2%) az előző évihez képest. Elsősorban a mérséklődő üzemanyagárak következtében az üzemanyag-kiskereskedelem forgalma 2,3%-kal növekedett.
- A **kereskedelmi szálláshelyeken** a vendégek száma 5,3, a vendégéjszakáké 4,6%-kal emelkedett **2013-ban**. A külföldi vendégek száma 5,1, az általuk eltöltött vendégéjszakáké 4,6%-kal nőtt. A belföldiek vendégforgalma a megelőző év mérsékeltbb növekedése után szintén 5% körüli mértékben emelkedett: számuk 5,5%-kal, míg a vendégéjszakáiké 4,5%-kal. A vendégforgalom több mint háromnegyedét fogadó szállodák

forgalma átlag felett, 6,0, illetve 5,3%-kal növekedett, szobafoglaltságuk 49,8% volt.

- A **vendéglátóhelyek** változatlan áron számított eladásai az előző évhez képest kismértékben, 0,3%-kal emelkedtek, a forgalom értéke 2013-ban összesen 757 milliárd forintot tett ki.
- 2013-ban a nemzetgazdaság árutonna-kilóméterben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** 3,1%-kal haladta meg a 2012. évit. A növekedés nagyjából az átlagos szállítási távolság hosszabbá válásából, kisebb részt a szállított áruk tömegének 0,7%-os bővüléséből fakadt. Az árutonna-kilóméterben kifejezett teljesítményből kétharmados aránnyal részesedő közúti, valamint a vasúti áruszállítás teljesítménye egyaránt 4%-kal nőtt 2013-ban, a csővezeték és a belvízi szállításé ugyanakkor mérséklődött (2, illetve 3%-kal).
- A **helyközi személyszállítás** 2013. évi utaskilóméter-teljesítménye 5,9%-kal volt magasabb az egy évvel korábinál. A teljesítményből 55%-os aránnyal részesedő autóbusszok szállítása esetében 8,2%-os, a légi közlekedés esetében pedig 11%-os növekedés következett be. (Utóbbi esetében a teljesítmény 2013. évi szintje a növekedéssel együtt is alig több mint felét tette ki a két évvel korábinak.) A **Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér** 2013. évi **utastforgalma** 8,5 millió fő volt, hasonlóan (0,2%-kal több) az egy évvel korábbihoz képest.
- A **helyi személyszállításban** 2 milliárd 28 millió utazást regisztráltak 2013-ban, lényegében ugyanannyit (0,3%-kal többet), mint 2012-ben. A közlekedési eszközök közül a legnagyobb mértékben (5,8%) a helyiérdekű vasutat igénybe vevők száma emelkedett.
- 2013-ban 126,9 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** az országban, 19%-kal többet az egy évvel korábbihoz képest. A forgalomba helyezések tavalyi száma az elmúlt öt év legmagasabb értékét jelenti, a válság által még kevéssé érintett 2008. évinél ugyanakkor 28%-kal kevesebb. A 2012. esztendőhöz képest bekövetkezett növekedés meghatározóan a használt – két évnél idősebb – személygépkocsik forgalomba helyezésének emelkedésével magyarázható (35%); az új személygépkocsik forgalma ennél lényegesen kisebb mértékben nőtt (5,4%-kal). A korábbi évekkel ellentétben 2013-ban több használt személygépkocsit helyeztek forgalomba, mint újat (arányuk 53, illetve 47% volt).

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- Az előzetes **népmozgalmi adatok** alapján 2013-ban 88 700 gyermek született és 126 800 fő hunyt el. Az élveszületések száma 1,7, a halálozásoké 2,0%-kal volt kevesebb, mint 2012-ben. Ezekből következően a természetes fogyás 38 100 fős száma 1071 fővel mérséklődött a 2012. évihez képest. 2013-ban a csecsemőhalandóság 5,1 ezrelékes mutatója 0,2 ezrelékponttal magasabb volt az egy évvel korábinál. 2013-ban 36 900 házasságot kötöttek, ami 2,0%-kal (739-cel) múlta felül a 2012. évit.
- 2013-ban a foglalkoztatottság növekedése és a munkanélküliség csökkenése következtében kedvezően alakultak a munkaerő-piaci mutatók az egy évvel korábbihoz képest. A 15–74 éves **foglalkoztatottak száma** 3 millió 938 ezer főt tett ki, közülük 3 millió 906 ezer fő tartozott a 15–64 évesek közé. Ez utóbbi korcsoportban a foglalkoztatottak száma 64 ezer fővel (1,7%-kal) meghaladta a 2012. évit, a **foglalkoztatási arány** pedig 1,2 százalékponttal 58,4%-ra emelkedett. A foglalkoztatás bővülése döntően a férfiakhoz kötődött, a nők esetében mérsékeltbb növekedés volt megfigyelhető. A férfiak foglalkoztatási aránya 64,3, a nőké 52,8% volt. A munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalok foglalkoztatási aránya 19,8%-ra, a legjobb munkavállalási korú 25–54 éveseké 75,5%-ra, az idősebb, 55–64 éveseké pedig 38,5%-ra javult egy év alatt.
- 2013-ban a **munkanélküliek száma** – a 15–64 éves népesség körében – 448 ezer fő volt, 26 ezer fővel (5,5%-kal) kevesebb a 2012. évinél. A **munkanélküliségi ráta** 10,3%-os értéke pedig 0,7 százalékponttal maradt el az egy évvel korábitól. A férfiak esetében jelentősebben, a nők körében visszafogottabban csökkent a munkanélküliség. A két nem munkanélkülisége 2013-ban azonos volt (10,3%). Éves összehasonlítás-

ban a 15–24 éves fiatalok (27,2%), a 25–54 évesek (9,2%), továbbá az 55–64 évesek (7,7%) munkanélkülisége egyaránt mérséklődött. A munkanélküliek közel fele legalább egy éve keresett állást, a munkanélküliség átlagos időtartama 17,6 hónapról 18,0 hónapra emelkedett egy év alatt¹.

- 2013-ban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi **bruttó átlagkeresete** 230 700, ennek nettó összege 151 100 forint volt. Előbbi 3,4, utóbbi 4,9%-kal volt magasabb a 2012. évinél. A nettó bérek a versenyszférában 5,2, a költségvetés területén – a közfoglalkoztatás hatását kiszűrve – 7,1, a nonprofit szervezeteknél pedig 4,2%-kal emelkedtek. A költségvetési és a nonprofit szférában az alkalmazottak egy része – az adó- és járulékváltozások ellentételezése céljából – a keresetbe nem tartozó **kompensációban részesült**, a juttatás havi összege bruttó 10 100, illetve 9 800 forint volt.
- A **fogyasztói árak** emelkedésének üteme az előző évhez képest jelentős mértékben fékeződött: összességében 2013-ban a fogyasztói árak átlagosan 1,7%-kal emelkedtek. A pénzromlás lassulásában szerepet játszott a rezsicsökkentés, valamint a tartós fogyasztási cikkek árszínvonalának

mérséklődése. Legnagyobb mértékben továbbra is a szeszes italok, dohányárak drágultak, miközben az élelmiszerek áremelkedése visszafogottabb volt. A nyugdíjasok árindexe (1,5%) minden más lakossági csoporttól elmaradt. A fogyasztói árak emelkedése **2014 januárjában** megállt, az előző év januárjához képest nem változott az átlagos árszínvonal.

- A **személy sérülései közötti közlekedési balesetek** 2007 óta tartó csökkenő trendje 2013-ban megtört, az előző évinél 3,4%-kal több, közel 16 ezer baleset történt az országban. Kimenetelük súlyosabbá vált: halálos balesetkből ugyan 1-gyel kevesebb történt (540), ugyanakkor 7,6%-kal emelkedett a súlyos sérüléssel járók száma (4687), a könnyebb sérüléssel járóké (10 464) pedig 1,8%-kal. A balesetek számánál nagyobb mértékben, 5,6%-kal nőtt a sérültek száma. A közel 21 ezer sérültből 591 ember végzetes, 26%-uk súlyos, 71%-uk könnyebb sérülést szenvedett. Enyhén, 2,0%-kal csökkent az ittasan okozott balesetek száma a 2012. évihez képest, és az összes baleset 11%-át tette ki. Az ittasan vezetők 48%-a személygépkocsit vezetett, 28%-a kerékpáron közlekedett.

¹A 15–74 éves népességben belül.

1. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2013. január–december

Megnevezés	2012	2013.		
		január– november	december	január– december
Ipari indexek				
termelés	98,2	100,9	106,8	101,4
értékesítés belföldre	96,1	97,9 ^R	98,0	98,2
értékesítés exportra	99,3	104,3 ^R	112,9	104,9
létszám	97,9	100,5	101,6	100,6
termelékenység	100,4	100,4	105,0	100,8
Építőipari termelés indexe	93,4	109,4 ^R	111,4	109,6
Mezőgazdasági értékesítés indexe	102,3	106,2	118,5	106,9
Kiskereskedelmi forgalom indexe	97,8	100,7	102,3	100,9
Behozatal értéke, millió euró	73 297	69 005 ^R	5 642	74 646
értékindexe	100,5	101,4	106,9	101,8
Kivitel értéke, millió euró	79 952	75 987 ^R	5 931	81 918
értékindexe	100,0	101,9 ^R	109,5	102,5
Árindexek				
ipari termelői árak	104,3	100,7	100,5	100,7
ipari belföldi értékesítési árak	105,3	99,6	98,6	99,5
mezőgazdasági termelői árak	115,4	91,9	86,8	92,2
behozatali forintárak	104,3	99,3
kiviteli forintárak	102,9	99,8
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 674	2 690	2 790	2 699
index	99,4	100,5	105,6	100,9
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	11,0	10,3
Bruttó átlagkereset, ezer forint	223,1	229,7	241,0	230,7
nominális index	104,7	103,8	98,9	103,4
Nettó átlagkereset, ezer forint	144,1	150,4	157,9	151,1
nominális index	102,1	105,3	100,4	104,9

^{a)} A 15–64 éves népességben belül.^R Revidált adat.**2.) 2014. január**

Megnevezés	2012	2013	2014. január
Fogyasztóiár-index	105,7	101,7	100,0
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-599	-929	-75
Ebből:			
központi költségvetés	-611	-980	-167
társadalombiztosítási alapok	-118	0	55

További információk, adatok
(linkek):[Táblák](#)
www.ksh.hu

Elérhetőségek:

Kommunikacio@ksh.hu[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789